

Aflat la marginea stațiunii Eforie Nord, la câteva sute de metri de Marea Neagră, la lacul Techirghiol se poate ajunge cu trenul sau cu automobilul din Constanța.

Denumirea vine de la bâtrânul păstor turc Techir, despre care legenda spune că, de mult, orb și olog fiind a intrat cu măgarul său plin de răni în apa sărată, împotmolindu-se în nămol și ieșind, a zărit în depărtare o rază de lumină, picioarele putând din nou merge, iar rănilor măgarului vindecate. Vestea s-a răspândit și, mulți oameni au venit la lac să se tămăduiască, iar de atunci i-a purtat numele. Din punct de vedere geografic, lacul Techirghiol este un liman fluvio-maritim, situat la ieșirea unui curs de apă dulce spre mare, format prin bararea naturală a gurii de vărsare a râului cu aluviuni de transport, fiind separat de mare printr-un cordon litoral.

Este unul dintre cele 15 limane dobrogene de diverse forme și dimensiuni, al doilea ca mărime după lacul Razelm.

Pentru rigurozitate este de precizat că denumirea de lac este oarecum impropriu, dar întrucât în documentele oficiale cât și în hărțile geografice se folosește titulatura de „Lacul Techirghiol” o vom utiliza și noi în cele ce urmează.

Conform wikipedia, Lacul Techirghiol are o suprafață de 1068 km² și o adâncime maximă de 9 metri. Amplasat în podișul Topraisar, confluența a trei văi - Movilița, Biruința și Techirghiol - lacul scaldă localitățile Eforie Nord, Eforie Sud, Techirghiol, Tuzla și Topraisar.

Techirghiolul este cel mai mare lac salin din România, având apă mai caldă decât marea. Prin aportul mic de apă dulce, limanul și-a mărit treptat concentrația de sare la 85-90 de grame la un litru de apă, fenomen ce permite formarea pe fundul lacului a unui strat de nămol cu calități terapeutice.

În perioada 1983-1988 pe lacul Techirghiol, considerat încă din 1972 „monument al naturii” au fost construite diguri (baraje) care-l împart în 3 părți: una cu apă dulce, situată în partea vestică; una cu apă salmastră (amestec de apă dulce cu sărată) în zona centrală; și cea din apropierea Mării Negre (aproximativ 90%), cu apă salină, unde nămolul are proprietăți tămăduitoare.

Sub aspect juridic, prin HG.1266/2000 se transmitea lacul Techirghiol cu plajele aferente din administrarea Ministerului Sănătății în cea a Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului,

iar prin HG. 1095/2000 este inclus în inventarul domeniului public al statului, în administrarea Regiei Autonome Apele Române.

În prezent lacul Techirghiol se află în responsabilitatea Ministerului Mediului prin Administrația Bazinală de Apă Dobrogea Litoral, existând la nivelul instituției un plan de acțiune și măsuri manageriale pentru protecția sitului „Lacul Techirghiol”, emis în 2011, care prevede sarcini concrete pentru această autoritate și pentru Primăria Techirghiol.

Lacul Techirghiol este zonă protejată încadrată în bioregiunea geografică stepică și pontică conținând râuri, lacuri, mlaștini, turbării, plante și păsări acvatice (migratoare și sedentare) rare sau pe cale de dispariție. Prin HG. 1284/24.10.2007, o suprafață de 2939 ha a fost declarată „arie de protecție special avifaunistică”. Din martie 2006 aria naturală „Lacul Techirghiol” este protejată prin Convenția RAMSAR ca „zonă umedă de importanță internațională, sub egida UNESCO, ca habitat al păsărilor rare”. Situl în suprafață de 2939 ha este parte integrantă a rețelei ecologice „Natura 2000” prin care sunt reglementate măsuri de protecție a biodiversității locului, fiind interzise categoric vânătoarea, navegația și construcțiile care deranjează ori ucid viața sălbată rare de aici.

Pe lacul Techirghiol trăiesc peste 120 de specii de păsări, pe cale de dispariție precum: rața arămie, califarul, nagâțul, cormoranul, pescărușul albastru și argintiu, stârcul cenușiu, șoimul dobrogean, gâscă cu gât roșu, uliul păsărăr, ciocârlia de câmp, buhaiul de baltă, barza albă, lebăda de vară, lăstunul de mare, ciocârnică de grădină, bufnița, pelicanul ș.a. Dintre animalele protejate amintim broasca de pământ, țestoasa dobrogeană, șarpele de stepă, dihorul pătat, popândăul etc. iar dintre plante, exemplificăm zambilica, bujorul de Techirghiol și cledophora vagabunda – o algă care, în mediu sărat, contribuie la crearea nămolului.

Natura zonei este încântătoare. Peisaje unice în care înfățișarea sălbatică dată de stufăriș și vegetație acvatică, pâlcuri de copaci și diversi arbuști (corcoduși, muri etc) se îmbină armonios cu plaja naturală, o fâșie de până la un metru de nisip cu pietriș.

Spiritul de aventură este și el prezent aici, iar amatorii de drumeții pot face plimbări relaxante pe potecile de pe mal admirând natura și farul.

Dar comoara cea mai de preț a lacului Techirghiol, izvor inestimabil de sănătate, este nămolul sapropelic, numit și „aurul negru al litoralului” căutat de mulți pentru proprietățile sale binefăcătoare. Cunoscut din vechime pentru calitățile sale curative, nămolul de Techirghiol este bogat în substanțe minerale, conține hidrogen sulfurat, sulfură de fier, prezentându-se ca o pastă granulată, neagră, lucioasă, elastică, ușor de întins și cu mare capacitate de absorbtie.

Nămolul sapropelic terapeutic s-a format prin combinația naturală dintre algele care viețuiesc în acest lac (*cladophora*) cu produsul de descompunere bacteriană a crustaceelor primitive (*artemia salina*) care trăiesc în apa sărată. Este folosit în industria farmaceutică și cosmetică la fabricarea diferitelor creme tămăduitoare, la masaje terapeutice și la tratamente balneare prin care sunt puse în valoare efectele curative ale apei sărate (puternic mineralizată) în combinație cu nămolul de liman, fiind recomandat în tratarea reumatismului, artrozelor, durerilor de spate și coloană vertebrală, leziunilor traumatică (răni, fracturi), boli de piele (psoriazis), infecțioase, respiratorii, afecțiuni cardio-vasculare, ginecologice (infertilitate) etc, având un efect antiinflamator și relaxant.

Calitățile curative excepționale ale nămolului dobrogean au fost remarcate pe la mijlocul secolului XX de doctorul Alphonse Saligny - fratele celebrului inginer Anghel Saligny.

Cea mai mare localitate care străjuiește lacul Techirghiol este Eforie, oraș cu aproximativ 10.000 de locuitori, format prin unificarea celor două componente, stațiunile Eforie Nord și Eforie Sud (în anii '60).

Plaja Eforie, în lungime de 3 km și lățime de 20-100 de metri, puternic supusă eroziunii solului, este și ea declarată arie protejată. În sezonul estival, Eforie Nord oferă numeroase posibilități de cazare și distracții, inclusiv tratamente cu nămol. În stațiunea Eforie Sud, în 1899, moșierul Ion Movilă a înființat „Băile Movila” pentru cure cu nămol de Techirghiol, localitatea purtându-i numele până în 1928 când a devenit „Carmen Silva” iar între 1952-1962, comuniștii au redenumit-o „Vasile Roață”, pentru ca apoi să revină la numele de azi. Aici s-a născut la 31.07.1939, Nicu Constantin – îndrăgitul actor al Teatrului de revistă „Constantin Tănase” – decedat în 2009.

Apare sub egida Fundației Literar Istorice „STOICA”

La fel de cunoscut și apreciat este și orașul Techirghiol, situat pe malul opus localității Eforie. Oraș cu aproximativ 7000 de locuitori, majoritatea de etnie română, dar și turci, tătari, macedoneni și chiar câțiva nemți rămași din vechea comunitate germano-dobrogeană care întemeiase așezarea în 1893, și care în perioada comunistă au plecat masiv în Germania.

Aici, în 1899 a fost deschis un Sanatoriul balnear renumit în timp pentru tratamentele binefăcătoare cu nămol. În prezent, Sanatoriul Balnear și de Recuperare Techirghiol primește anual peste 15.000 de pacienți.

În 1928, an în care a primit statutul de „stațiune balneară” patriarhul Miron Cristea a cumpărat aici o vilă modestă pe care a construit un sanatoriu pentru uzul clerului din România.

Una din cele mai mari atracții ale orașului este Mănăstirea de Maici „Sfânta Maria” ridicată în 1934, oază de spiritualitate, dar și bază de tratament (contra cost). În incintă, se află o mică biserică din lemn „Adormirea Maicii Domnului”, construită în secolul al XVIII-lea și dusă de regele Carol al II-lea de la Maioreshti, județul Maramureș la Pelișor. În 1951 din dispoziția patriarhului Iustinian a fost adusă la Mănăstirea Techirghiol locul de aici. În interior se mai găsește și un mic muzeu al creștinismului dobrogean, iar în față este statuia Sfântului Pantelimon, sculptată de Ion Jalea. În curtea așezământului se poate vedea mormântul părintelui Arsenie Papacioc (1910-2011) – din 1976, duhovnicul mănăstirii, fost deținut politic, condamnat în 1958 la 20 de ani de muncă silnică.

Ștrandul (amenajat) și spectaculoasa grădină botanică amintesc de Balcic, iar în centru, tronează statuia legendarului Techir, alături de măgarul său.

Dintre personalitățile orașului Techirghiol amintim pe Mihail Kogălniceanu, Mircea Eliade, Ionel Teodoreanu, Cezar Petrescu sau Tudor Arghezi – care au avut aici reședințe de vară și nu în ultimul rând, pe marele artist Jean Constantin (pe numele său real Cornel Constantin Jean – Jean fiind numele de familie), de etnie greacă, născut la 21 august 1927 (decedat în 2010).

Despre frumusetea lacului Techirghiol vorbește sugestiv distinsa profesoară, de etnie tătară Güner Akmolla în lucrarea sa „Monografia stațiunii Techirghiol”, editura New Line, 2008, din care vom cita câteva rânduri de mare sensibilitate din poemul „Frumusetea colinei”: „privind spre frumusetele lacului argintiu sub razele soarelui abia răsărit m-a fulgerat ideea de a scrie Poemele Techirghiolului. (...) Când merg spre ghioul legendei dobrogene/ Istoria anilor ce au trecut mă-mbie/ Pe aici strămoșii pe cai tătari veneau (...) Când pașii mei sendreaptă spre ghioul fermecat/ Văd ca-ntr-o poveste alt tărâm îndepărtat (...) Techirghiol i-au spus strămoșii/ Când văzură forța din adânc a sării/ Demonstrând c-aicea strămoșii mi-au stat (...)".

Din păcate potentialul Techirghiolului nu este valorificat la întreaga sa capacitate. Spre exemplificare, fosta Bază de Tratament „Băi reci 3” a fost lăsată în impardonabilă paragină și degradare, ajungând o ruină plină de gunoaie și mizerie. Și cu toate acestea vara, este frecventată zilnic de sute de turiști care vin aici din toată țara cu autoturismul (fără a li se percepe vreo taxă de intrare sau parcare) dându-se cu nămol, adus de „comerçanții de ocazie” care s-au „orientat”, procurându-l și vânzându-l aici (fără acte fiscale).

Natura este darnică cu omul și îi oferă posibilități multiple de desfătare în mijlocul ei, ba chiar și de îngrijire a sănătății iar unul din locurile propice acestor deziderate este lacul Techirghiol.

CLAUDIOU SFETCU

